

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Series Episcoporum Archiepiscoporum Et Electorum
Moguntinorum, Trevirensium Et Coloniensium**

Kolb, Gregor

Rottwilae, 1725

VD18 12054054

Reflexio XV. De Cælibatv Archiepiscoporum, Episcoporum &c, Præsertim
Germanorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64326](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64326)

REFLEXIO XV.

DE CÆLIBATV ARCHIEPISCOPORVM, EPI-
SCOPORVM &c, PRÆERTIM GER-
MANORVM.

§. I.

Cum de Archiepiscoporum, Episcoporum & Clericorum virtutibus ac dotibus præclaris multa hæcenus dixerimus, non oportet omittere multa, quæ de eorundem *Calibatu* dici poterunt. Mirè studuit Hübnerus eorum solerter neminisse Episcoporum, quos matrimonii vinculo ligatos fuisse vel verè existimat, vel vana suspicione permotus temere affirmat. Veritati testis sit Hübnerianus calamus, qui tom. VII. pag. 875. Floribertum Leodiensem Episcopum S. Huberti Successorem his paucis depinxit lineis: *fuit Floribertus filius Huberti, qualem filium alii dicunt spiritualem, alii naturalem.*

Tomul. VII. pag. 17. in Moguntina Histor. de Gervilione Archiepiscopo ita habet: *Gervilio legitimus Geroldi Archiepiscopi Moguntini & Antecessoris sui filius mortem parentis sui tanto desiderio ulcisci statuit, ut ipsemet adversus Saxones hostes in aciem descenderit.*

Eod. tomul. in Curiensium Episcoporum Serie hunc in modum scribit pag. 465. *Paschalis Episcopus natus est Brigantii Comes: conjux hujus Esopeja nomine pariter è Comitum genere descendit. Inveniuntur antiquissimæ epistolæ, quibus etiam suum subscripsit nomen, & sese dixit Antistitam. Ex quo colligimus etiam Seculo VIII. Episcopos vixisse, qui D. Pauli monitum secuti, unam duxerunt uxorem. Mox ita sequuntur alia:*

Victor I. (Episcopus Curiensis) legitimus antecessoris sui filius sepultus est una cum parentibus suis in Virginum monasterio Cazenfi.

Eod. tom. VII. pag. 837. & seqq. commendat Gebhardum Electorem Coloniensem, quod Agnetem Comitem Mansfeldianam uxorem duxerit, & nihilominus Coloniensem Ecclesiam sibi servare laborarit geminæ sponsæ dissimillimæ unus sponsus.

K k

Lo-

Locis aliis pluribus affirmat, nullo autem argumento confirmat, Clericis licitum fuisse celebrare nuptias.

§. II.

Antequam his infirmis satisfiat narratiunculis, argumenta pro Archiepiscoporum, Episcoporum, & quod sequitur, Clericorum omnium in Romana Ecclesia à Seculo I. usque ad hoc nostrum XVIII. Cælibatu constanti ac perpetuo iuvat præmittere: hoc enim modo contraria juxta se posita elucescent magis.

ARGUMENTUM I.

Votò perpetuam Castitatem Deo promittentium valor omni tempore in Romana Ecclesia fuit maximus, eò quòd ab eisdem Ecclesiæ exordio exempla ad sui imitationem plurimos rapuerint validissimè. De exemplis Christi Servatoris nostri, eisdem magnæ Matris, simul & Apostolorum, præsertim D. Pauli, in Apostolatu non nubentium abundè constat omnibus. Verba Christi sunt Matth. 19. v. 10. 11. *Dicunt discipuli ejus: si ita est causa hominis cum uxore, non expedit nubere. Qui dixit illis: non omnes capiunt verbum istud, sed quibus datum est. v. 12. Sunt eunuchi, qui facti sunt ab hominibus: & sunt eunuchi, qui seipsos castraverunt propter regnum cælorum. Luc. 14. v. 26. Si quis venit ad me, & non odit patrem suum, & matrem & NB. uxorem, & filios, & fratres, adhuc autem animam suam, non potest meus esse discipulus. Matth. 19. v. 21. Si vis perfectus esse, vade, vende quæ habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in cælo: & veni sequere me. Ibidem v. 28. Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te: quid ergo erit nobis? Ibid. v. 29. Omnis qui reliquerit domum, vel fratres, aut sorores, aut patrem, aut matrem, aut NB. uxorem &c. centuplum accipiet.*

Verba Magnæ Virginis & Matris Lucas 1. cap. habet v. 34. *Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco?* Paulus 1. Corinth. c. 7. à versu 25. ferè per totum caput reliquum ita differuit: *De Virginibus autem præceptum Domini non habeo: consilium autem do. v. 38. clarissimè profertur: igitur & qui matrimonio jungit Virginem suam, bene facit, & qui non jungit*

jungit, melius facit. Et demum in fine capituli: beatorum autem erit si sic permanserit secundum meum consilium: puto autem, quod & ego spiritum Dei habeam.

His clarissimis exemplis & verbis divinissimis perluaſa firmissimè Ecclesia Romana, constanter tenuit, insistendum esse vestigiis castissimis Christi, Deiparæ & Apostolorum iis universis ac singulis, qui sponte sua eligunt statum Ecclesiasticum.

ARGUMENTUM II.

Quanto authoritatis robore præter allatos ex S. Codice textus nos Catholici contra quosvis Virginitatis hostes instructi sumus, lubeat ex Conciliis etiam intelligere:

Concilium itaque *Nicænum I.* Seculo IV. tempore D. Sylvestri celebratum Can. 3. prohibuit Episcopis, Presbyteris & Diaconis domi alere fœminam præter *matrem, sororem, amitam,*

Concilium *Romanum* sub eodem D. Sylvestro Pont. congregatum prorsus idem statuit. His accesserunt Concilia per orbem fere universum habita; nimirum

Concilium *Ancyranum* ante XIII. Secula jam in Galatia collectum Can. 10. dicit, Diaconos, qui in ipsa ordinatione non protestantur, se velle uxorem habere, non posse post ordinationem eam ducere: si autem protestentur, posse ducere, quia tunc censetur Episcopus cum eis dispensasse.

Concilium *Neocæsariense;* paulò post *Ancyranum* in Cappodocia indictum Can. 1. inquit: *presbyter, si uxorem duxerit, ordine suo moveatur,*

Concilium *Carthaginense II.* an. 390. celebratum Can. 2. sic statuit: *omnibus placet, ut Episcopi, presbyteri, vel Diaconi, vel qui sacramenta contrectant, pudicitia custodes etiam ab uxore se abſtineant, ut quod Apostoli docuerunt, & ipsa servavit antiquitas, nos quoque custodiamus.*

Concilium *Elibertinum* Seculo IV. circa annum 370. congregatum Can. 33. decrevit hunc in modum: *Placuit in totum prohibere Episcopis, Presbyteris, Diaconis ac Subdiaconis, abſtinere se à conjugibus, & non generare filios.* Similia habent Concilium *Toletanum II. IV. & VII.*

Concilium Arelatense Seculo V. institutum Can. 2. eavit, *ne ullus conjugatus ad sacerdotium assumatur, nisi continentiam ab uxore promiserit.* Prorsus similia statuerunt Concilia Turonense I. & II, Agathense & Aurelianense, cujus ultimi Can. 3. verba leges: *ut nullus clericorum à Subdiacono & supra, propria, si fortè jam habeat, miscatur uxori.*

En Concilia Asiæ, Africæ, & maximæ partis in Europa, nimirum Italiæ, Hispaniæ, Galliæ & nostræ Germaniæ: id ipsum namque statuerunt, & pridem statutum esse agnoverunt Concilia Germanica Aquisgrani, Wormatiæ & Moguntiæ Seculo VIII. & IX. habita. Sanè Concilium Wormatiense ferè repetiit verba Concilii Elibertini: Can. enim 9. hoc modo decrevit: *placuit, ut Episcopi, Presbyteri, Diaconi & Subdiaconi abstineant se ab uxoribus, & non generent filios.*

ARGUMENTUM III.

Conciliorum Testimoniis jungo antiquissimorum Pontificum Decreta:

D. Clemens enim Seculi I. quartus Ordine Pontifex Can. 27. hæc habet: *Innuptis autem, qui ad Clerum provelti sunt, præcipimus, ut si voluerint, uxores accipiant, sed lectores cantoresque tantummodo.*

D. Calixtus Seculi III. Pontifex secundus Dist. 27. apud Gratianum Canone Presbyteris hæc præcepit: *Presbyteris, Diaconis, Subdiaconis & Monachis concubinas habere, seu matrimonia contrahere, penitus interdiximus.*

D. Siricius Seculi IV. Pont. ultimus in epistol. ad Himericum cap. 7. prohibet cum uxore commercium iis, qui sunt in sacris, quod non negavit Calvinus ipse. Non latent etiam nos præcepta

D. Innocentii I. Seculi V. Pontificis secundi,

D. Leonis I. ejusdem Seculi V. Pontificis septimi

D. Gregorii M. Seculi VI. Pontificis ultimi. Taceantur horum & multorum aliorum Pontificum verba, solius D. Leonis audiatur sententia, quæ est ista: *Omniùm sacerdotum tam excellens est electio, ut hæc, quæ in aliis membris ecclesiæ vacant à culpa, in illis tamen habeantur illicita. Cum enim extra Clericorum Ordinem constitutis nuptiarum societati & proco-*

procreationi filiorum studere sit liberum, ad exhibendam perfectam continentiam puritatem, nec Subdiaconis quidem carnale connubium conceditur, ut & qui habent, sint tanquam non habentes, & qui non habent, permanant singulares & innupti: quodsi in hoc ordine qui quartus extat a capite, dignum est custodiri, quamò magis in primo, vel in secundo, tertio servandum est, ne aut Levitico ministerio, aut Presbyterali honore, aut Episcopali excellentia quisquam idoneus existimetur, qui se à voluptate uxoria, necdum firmasse detegatur.

ARGUMENTUM IV.

Præceptis Pontificum accedant testimonia antiquissimorum Patrum.

Origines Homil. 23. in librum Numeri: certum est, quia impeditur sacrificium indefinens iis, qui conjugalibus necessitatibus serviunt; unde videtur mihi, quòd illius solius est offerre sacrificium, qui indefinenti & perpetuæ se devoverit castitati.

D. Epiphanius contra hæreses: sanctum sacerdotium ex Virginibus, ut plurimum, aut ex solitariis, aut si hi ad ministerium non suffecerint, de his qui se à propriis uxoribus continent, & si quis ab initio continens viduus fuerit, habere potest locum Episcopi, Presbyteri, Diaconi, Hypodiaconi.

D. Chrysostom. Homil. 2. de patientia Job: dixit unius uxoris virum, non ea ratione, ut id nunc in Ecclesia observetur: oportet enim omni prorsus castitate Sacerdotem ornatum esse.

D. Cyrillus Catechesi 12. si, qui apud Iesum bene fungitur sacerdotio, abstinet à muliere: ipse Iesus, quomodo ex Viro, & muliere proditurus esset?

Oecumenius in cap. 3. epist. 1. ad Timoth. explicat verba D. Pauli notissima, nimirum: unius uxoris virum hac sua & ritè credentium omnium sententia: non statuit, ut ab uxore pendeat Episcopus, aut uxorem necessariò habeat, sed si fiat è mundanis, non sit saltem bigamus, ita tamen, ut vocatus ad Episcopi munus, illud compleat: quòd qui habent uxores, sint tanquam non habentes.

D. Hieronymus lib. in Vigilantium: quid facient Orientis Ecclesie? quid Aegypti & sedis Apostolicæ, quæ aut virgines Clericos accipiunt, aut continentes, aut si uxores habuerint, mariti esse desistunt.

Idem in fine Apologiae pro libris contra Jovinianum: Episcopi, Presbyteri, Diaconi, aut Virgines eliguntur, aut vidui, aut certè post Sacerdotium pudici.

D. Ambrosius lib. 1. de officiis cap. ult. *Inoffensum exhibendum & immaculatum ministerium, nec ullo conjugali contu violandum cognoscitis, qui integro corpore, incorrupto pudore, alieni etiam ab ipso consortio conjugali, sacri ministerii gratiam recepistis &c.*

D. Augustinus lib. 2. de adulterinis conjugis cap. 20. *solemus eis proponere continentiam Clericorum, qui plerumque ad eandem sarcinam subeundam capiuntur invitati, eamque susceptam usque ad debitum finem Domino adjuvante perducunt.*

Idem lib. de S. Virg. c. 21. *nos secundum scripturarum sanctarum fidem sanamque doctrinam nec peccatum esse dicimus nuptias, & earum tamen bonum non solum infra Virginalem, verum etiam infra vidualem continentiam constituimus. Satis sit adduxisse Patrum antiquissimorum & verba & exempla; non indigemus pluribus: non desit tamen uberior locus argumentis reliquis.*

ARGUMENTUM V.

Plerorumque Heterodoxorum hoc nostro tempore constans est sententia, primis minimùm tribus aut quatuor Seculis post Servatoris nostri gloriosam ascensionem præceptis & consiliis divinis simulque Apostolicis Ecclesiam Romanam attendisse plurimùm, conformasse doctrinam & mores, extitisse per eum temporis decursum Episcopos nostris etiam seculis imitatione dignissimos. Obtestor jam per Superos & inferos, Scriptores Heterodoxos, ut exhibeant tandem *absque erroris periculo* nomen ullius Romani Pontificis, ullius Archiepiscopi aut Episcopi per Italiam, Africam, Hispaniam, Galliam, Angliam, Germaniam &c, qui vel exemplo suo, vel alio testimonio publico Ecclesie probato docuerit, Clericis fuisse liberum, integrum & decorum in Latina præsertim Ecclesia uxorem ducere, ductam servare, more maritorum diligere.

ARGUMENTUM VI.

Demonstrant Hübneriani tomuli, per universum Romanum Imperium & hujus vicinas provincias sedisse Seculis XVII. par-

partim Episcoporum, partim Archiepiscoporum abundè magnam copiam: atqui ex hac magna Antistitum copia Hübnerus & socii observatores sedulissimi non, nisi paucissimos ausi sunt expresso nomine nobis obiicere Episcopos, quos asserunt, neutiquà verò vel authoritatis vel alterius argumenti adminiculo ostendunt, matrimonii lege fuisse adstrictos: qualis inde fluat illatio, æquo rerum arbitro censendam relinquo.

ARGUMENTUM VII.

Si ullo unquam tempore fuisset liberum, integrum, aut minus etiam decorum Sacerdotibus nubere, plurimi procul dubio Seculis primis & mediis vigente libertatis & licentiæ copia duxissent conjuges, quemadmodum videmus per duo jam Secula ministros Lutheranos & Calvinianos ambabus, ut ajunt, non solùm manibus, sed brachiis totis ambire consortes thalami. De quibus tamen omnibus in utramque partem, cum adeò constet, ut prius omnino lateat, posterius pateat, noverint prudentes judicium ferre.

ARGUMENTUM VIII

Fingamus verò Sacerdotibus Romanis usque ad Nicolai I. vel Gregorii VII. ætatem integerrimum fuisse D. Pauli consilium sequi, vel matrimonio jungi. Fingamus denuo, non nisi dimidiam, aut fortè quartam eorundem classẽ conjugii vinculis manus dedisse: hoc si finxerimus, oportebit ex veterum annalibus eruere, scribere & pingere non tantùm Archiepiscoporum & Episcoporum, sed & *Archiepiscoporum & Episcoporum Seriem*: (liceat obsecro loqui methodo Hübneriana) atque adeò haud difficiliùs fuisset Hübnero genealogiam earundem contexere, quàm difficile fuit plerorumque Imperatorum, Regum, Virorum Principum, harum conjugum, quin & multarum concubinarum lineas genealogicas solerter deprehendere. Certè cum Hübnerus Gebhardi

hardi Electoris à Romana Ecclesia transfugæ Agnetem Mansfeldianam & Paschalis Curiensis Episcopi Elopejam & genere & nomine tenus nullo fere negotio potuerit cognoscere, res facilis omnino fuisset plurima similibus mulierum nomina, stirpes, filios & filias recensere, quemadmodum nimirum hodie non est difficile Martini Lutheri Catharinam de Bore conjugem qualemcunque & horum filios nominare.

ARGUMENTUM IX.

Minimè verentur dicere Latini, in Ecclesia Græca seculis postremis, non verò primis, fuisse integrum viris, qui primam duxissent conjugem, inter Viros Ecclesiasticos etiam suscepto Sacerdotio numerari: quod si igitur paribus argumentis permoti intelligerent, in Ecclesia Latina non ab similem nubendi datam fuisse licentiam, cur obsecro erubescerent fateri, quod res esset: cum Oecumenica Concilia ipsamet palàm confessà sint hæcenus, in Ecclesiæ potestate constanter fuisse, & esse hodie, Clericis nuptias non malè concedere, vel meliùs negare.

ARGUMENTUM X.

Docet Historia, dictat experientia, notum est lippis & tonsoribus, ministris Ecclesiæ Eg. Lutheranis vicinis nostris rem oppidò difficilem reddi curis domesticis, nimirum uxore ipsa, filiis, filiabus, nepotibus, cæterisque hæredibus apertis & occultis: has verò supervacaneas difficultates à Doctore gentium ritè notatas, ut maximam partem sublatas esse gauderet Romana Ecclesia, an non jure interdixit matrimonio iis, in quorum potestate & libertate est vel fugere vel accedere, eligere inter bonum & malum, inter bonum & melius? An non etiam in statu militari aut politico vel munus vel onus liberè in humeros susceptum, portandum est unà cum multarum difficultatum appendice? quamquam prudentum nemo dicit facilè, Clerico difficilior

cilius esse non nubere, quàm nubere, de ara tantùm, quàm de ara simul & Sara sollicitum esse, præsertim si nascatur brevi nec à Deo promissus Isaac, nec optatus Ismael.

ARGUMENTUM XI.

Affirmat equidem Hübnerus, D. Bonifacium severitate maxima animadvertisse Seculo VIII. in Parochos uxoribus alligatos. Is ipse refert, Suecorum saltem Sacerdotibus aliquo tempore vel concessum, vel permissum esse conjugii vinculum. Verùm similes levis armaturæ milites nullo labore repelluntur tum armis Hübnerianis, tum nostris: Hübnerus namque iisdem paginis confitetur, non modò Sacerdotibus Clericis, sed etiam Religiosis non paucis volupe fuisse non tantùm simplici, sed & multiplici adhærere mulieri: igitur vel arcus Hübnerianus est sine nervo, vel ita scopum attingit, ut evincat, Religiosis etiam viris nuptias fuisse concessas, & simul his aut aliis Sacerdotibus polygamiam non fuisse vetitam: Bonifacius enim *omnia in omnibus* Sacerdotibus, Diaconis & Subdiaconis carnis vitia detestatus est, & repetitis Pontificiis præceptis è medio sustulit: ex D. Bonifacii igitur odio, vel injuncto Clericis non nubendi præcepto nihil favoris aut valoris sperare sibi potuit Hübnerus. Multa sanè verantur vitia annis à nato Christo fermè singulis, quæ nullo unquam ævo fuere licita, quod quàm de adulteriis Eg. non ambiguum sit, nemo ambigit. Cæterùm de nubendi licentia primis Suecorum Sacerdotibus data, ut vel modicè constaret, ampliùs optandum est. Verumenimvero quidquid demum contigisse inter Suecos vel referat Historia, vel fingat Hübneriana fabula, parùm aut omnino nihil refert: jam enim memoravimus, ab aliquot Seculis Græcorum Sacerdotibus licuisse nuptias celebrare ante susceptos Ordines. Simile beneficium, vel ut dicam meliùs, carnis illicium si permisisset Ecclesia, minimè foret vituperanda; nisi fortè ipsum Supremum Numen ob hoc vitupe-

randum esse censeamus, quod Polygamiam, & multa alia Hebræis in Testamento Veteri *permiserit*

ARGUMENTUM XII.

Tandem propositis nostris argumentis jure desideramus iterum iterumque authorum legitimorum eorumque maxime veterum tabulas & monumenta, quibus ob oculos ponant nobis amici Hübneriani, ullo unquam per XVII. Secula tempore Sacerdotibus Germanis licuisse nuptias impunè contrahere: de pœnis enim & mandatis Ecclesiasticis à Seculo VII. crebrò repetitis, ipse creberrimè dicit testimonium Hübnerus in tomulis suis contra se & suos testis validissimus. De prioribus autem Seculis tot, ut vidimus, tot sunt inquam castissimorum Archiepiscoporum, Episcoporum, Præfulum, & minorum Sacerdotum exempla, verba & monumenta, ut sua multitudine & robore penitus elidant, enervent & absument quasvis adversariorum narratiunculas anilibus fabulis simillimas. Opponat jam, per me licet, Hübnerus etiam hoc loco, haud paucos fortè ex Pontificibus quoque Romanis usos esse prorsus illicito carnis commercio; quid tum postea? An Iscariotes mæchus, an magus, an fur fuerit, parùm interest, fuit nihilominus Christi discipulus, Apostolus minister Ecclesiæ. Vitia igitur tam parùm obesse possunt legitimæ Pontificum potestati, quàm parùm obesse novimus legitimæ Imperatorum Regum, aut aliorum virorum Principum authoritati. Nega si potes, quisquis audacter negare consuevisti, & tum quid firmum validumque in orbe terrarum dici queat, haud amplius invenio. Habeant jam, quod tantopere desiderant Hederodoxi, fuerint pauci ex Romanorum Pontificum longissima Serie carnis vitio assueti, tum verò dent etiam nobis, quod magnopere exoptamus, videlicet paucos saltem ex eadem Pontificum Serie, matrimonii vinculo ligatos: at votis nostris minimè damnamur: Hübnerus enim
fin-

singulorum Pontificum solertissimus observator, & plurimorum criminator de solo Hormisda ausus est dicere, hunc connubii legem junxisse Pontificatui, atque adeò genuisse patrem Pontificem, genitum esse filium non minùs Pontificem. Verùm quàm vanè, quàm fictè sit ausus asserere, videatur Series Pontificum Friburgi in lucem edita.

Jam verò Gervilionis Archiepiscopi Moguntini & Pascalis Episcopi Curiensis exempla Hübneriana, quem Lectorum, obsecro, à communi tramite absterreant; aut in semitam nobis adversam abripiant. Vera enim vel falsa dicant adversarii, nec pilum nec hilum tamen inde lucrantur: fingamus, vel liberalitate maxima concedamus re ipsa evenisse, ut Archiepiscopus & Episcopus suam duxerit uxorem, & tum sequitur planissimè, quòd uterque à rectissima Antistitum reliquorum omnium via aberrarit longissimè more ovium perditarum, aut potiùs more pastorum, quos ajunt lupos.

REFLEXIO XVI.

DE COELIBATV ET MORIBVS CLERICORUM ANTIQVORVM PRÆSERTIM GERMANORVM.

Quoniam Hübnerus variis iisque multis paginis Clericorum præcipuè antiquorum mores parùm honorifico pingere penicillo, aut describere calamo non est veritus adeò, ut miraculi aut monstri instar eidem visum sit invenisse *Parochum* in Divorum catalogum ritè adscriptum: hac de causa oportet etiam quæppiam opponere de statu Clericorum Episcopis minorum. Priusquam verò pro horum, præcipuè verò Parochorum causa justissima dicere aggredior, pauca præmit-

L 1 2

to,